

Tas Latweefchu draugs.

1844. 30. November.

48ta lappa.

Zerrejam gan, ja tik Deews dsihwibu un wesselibu usturrehs, un lassitaju mums ne truhks, arri us nahkoschu gaddu schahs lappas isdoht, ko sauz: to Latweefchu draugu un wiinna pawaddoni, un kas tad, ja mas, us 52 wesseleem bohgeneem nahks lauka un wairak ne maksahs, ne ka 2 rubl. f., par ko arri tee muhsu lassitaji, kas zittas mallas dsihwo, tahs dabbuhs pahr posti peesuhitas.

J a u n a s i a n a.

Is Pehterburges. Tee ministeruseelkungi irr nospreeduschi, pataut eeksch Bidsemmes cezelt sawadu beedribu, kas lai laudis mohdina, jo deenas jo labbak' semmi kohpt un jo wairak dohtees us wiffabeem fabrikka darbeem. Un us krohna muhschu ministera luhaschanu augsti zrentgs Keisers shehligâ prahra scho paschu nospreedumu arri irr apstiprinajis.

Kas ar Schweidlera Marinku notizzis.

Sahstis wezzas grahmata's farakstih's 1626ta gadda pehz muhsu Kunga
Jesus Kristus peedfimschanas.
Latweefchu wallooda vahrtulkohts,
(Setha nobakka.)

Wezs Schweidlera=mahzitajs stahsta, kur sawu meitu effoht meklejis, ta: Pirmâ deenâ labbi agri es zehlohs no mannas gultas un nogohju us pilli, dohmadams, es, warr buhr, sawu meitinu tur dabbuschu redseht. Gan pahra dahlderu naudas bliju panehmis lihds, ja kur wajagohr doht kahdam bendam, het ne kur ne atraddu ne weenu. De weens mannim ne gribbeja fazzih, kur manna meitina. Bendes seewa, kas kehki bij, sehweles=lohzius taifdama, man arri ne fazzija. Es winnu wajajaju: kad pats bende nahkschoht mahja? Wiinna atbildeja: agrak' ne, ne ka us zittu rihtu; tas ohtrs bende arri ne nahkschoht agrak'. Tad es winnu luhdsu, lai manni paschu paweddohr pee mannas meitinas, un winnai rahdiju naudu. Het wiinna atbildeja: atsehgas winnai ne effoht, un arri ne sinnoht tur eet. Wiinna teescham ne likkabs ne sinnaht, kur manna meitina nu effoht, lai ne runnojohr kahdu wahrdu zaur durwim. Pawahrs un jehgers, un wiffi, kam es sawas behdas fuhdseju, tapat man fazzija: De sinnoht, kurrâ zaurumâ ta rag, gana sehdoht. Es tapehz stalgoju wifsapkahrt ap pilli un sawas aufis peelikku pee ikkattrâ lohdsina, ko dohmaju, ka tas winnas lohdsinsch effoht, un sauzu: Marina! manna meitina, kur tu effi? — Kur kohdus trellinus redseju, tur tapat nomettohs us zelleem, un pee

pagrabba fauzu fawu meitina. Bet wifs par walti, manna meitina ne atfauzjabs ne tur. Kad nu pils-kungs manni tē bij redsejis, wiusch ne pils isnohje ahrā un ar labbu prahtu mannu rohku panehmis, praffija, ko es mellejoh? Es wissam atbildeju: Es fawu weenigu behrnu ne esinu redsejis no zettordeenas rihta; un es wissau luhdsu, lai manni scheplojoh un noweddoh pee mannas meitinas. Bet wiusch atbildeja, to ne drihtstoh; lai es wissau kambari nahkoh lighs ar wissau, tur ar mannim grihboh runnah. Turpu eijoh, wiusch fazzija: Wezza Lihse jums gan ne ko labba ne buhs stahstijusi no mannim? Wissau jau fenn wajadseja ar ugguni nosohdita buht, bet es scheplodams wissau esinu taupijis, un nu wissau mannim tahdu nelabbu flawu iszett. Es praffiju: Kā tad juhs sinneet, zeenigais leels-kungs, ka ta Lihse jums kahdu nifnu flawu istaifa? Wiusch stohmidams atbildeja: Woi tad juhs paschi tā ne effect fazzijusch teefas-kungeem? Tomeht es jums ne dusmoju; Deews sinn, ka man juhsu wezzuma schehl, un labpraht jums palihdsetu, kad ween paspehtu.

Tā runnadams, wiusch ar manni tschetras woi peejas treppes us augschu fahpe. Es pehdigi ne warreju wairs elpi atwilt; man bij janostahjabs. Bet wiusch manni pee rohkas sarwehtis fazzija: Nahzeet schurp, es jums schē gribbu rahdih, kahds gals juhsu meitina gaidams; bes tam juhs laikam mannu prahtu ne darriseet un paschi arri bohjā eeseet. Wiusch ar mannim, zaur luhku paschā juntā uskaphis, runnaja, fazzidams: Nahjitajs, woi juhs tur labbi tahdu pahr uhdni warreet redseht? — Es atbildeju, man azzis labbas bijuschas, bet nu ar to leelu raudaschanu palikkuschas wahjas. Tad wiusch rahdija us paeglu-kalneem un fazzija: Woi juhs ne redseet ne ko? Es fazziju: man isleekahs, ka tur zilweli staiga. Wiusch praffija: ko tad wehl redseet? — Es fazziju: tur wehl kahdu melnu leetu, bet es ne sinnu, kas tas irr? Wiusch atbildeja: Nu es jums fazzischu. Tas irr tas fahrts, fur riht' agri pulkstew defmitōs juhsu meitina fadedsinabs. Dee bendes to jau taifa. — Scho wahrdu dsir-doh, es atfauzjabs un palikku pa wissam bes nojehga. — Miltais Deews! es ne sinnu, kā rahdas firds-fahpes esinu pahrzeetis, un wehl dsihws palizzis; bet pats Deews mannim spehku dewis, lai pehz tik leelahm, ne isfakkamahm behdahm atkal nahku pee preeka; bes tam es gan ne buhtu warrejis pahrzeest tahdu gruhtumu. Deewam lai irr gohds un pateiffchana par to! Kad atkal atmohdohs un lehnitim prahti mannim atkal atnahje, es atraddohs gultā kahdā istabā, un manna muttē bij tahda garscha, kā no wihna. Bet kad to pils-kungu weenu redseju op mannim ar wihna kruhū, tad no bailehm atkal farahwohe, un azzis aistaisiju zeeti, dohmadams, ko darriht, ko ne darriht. Wiusch to nomannija un fazzija: Ne isbihstetees, man juhsu irr schehl, es jums tapehz kahdu leetu praffischu, ko jums Deewa preeffschā buhs teezinah. Saffeeet, mahjitajs, kas irr leelaks grehks, zitta zilwefa prahtam padohtees, jeb diwi zilwekem dsihwibu atnemt? Es atbildeju: Diwi zilwekem dsihwibu atnemt. — Tad wiusch fazzija: redseet, to juhsu meitina darra; wissau ne grihb man padohtees, kaut es wissau arween grihbaja isglahbt, un schodeen wehl warru isglahbt. Labba wissau few paschai grihb nahwi padarriht, un arri jums, tahdom wezzam, nabbaga wihram, — ne kā mannim pa prahtam buht. Es sinnu, kad wissau tur fadedsinabs us fahrte, juhs tahdas behdas ne pahrzeetiseet. — Tapehz runnajeet wissau no Deewa puffes, lai zittu prahtu usnemm, kameht es wissau wehl spehju isglahbt. Stahsteeet wissau, man irr mahja paschā meschā diwi juhdses no schejenes; tur es wissau schē

paschu nakti wehl noweddifchu un ne weens ne sinnahs, neds muhscham winnu tur mel-
lehs. Ja jums patihl, juhs tur pee winnas warreet wiffu sawu muhschu nodshwoht.
Jums tur labbi buhs, un juhs tur warreeft mirt pilnâ meerâ. Gan es gabdaschu,
ka wiffi laudis dohmahs, juhs ar sawu meitina effoht aisbehqush, un ne weens ne
sinnoht, tur juhs effect. Zahda flawe isees pahp pasauli, bet juhs ne weens
ne aisriks.

Tâ schi wella-tsuhufka mannim runnaja, ittin kâ wezjds laifds Sewai, un man-
nim nabbagam grehzineekam tâ islikfahs, kâ schee nahwiqi abboti, fo winsch mannim
rahdijs, effoht itt jauki un mihliqi. Somehr es atbildeju: Wanna meitina muh-
scham to ne darrihs. Winna sawu dwehfeldi ne saudehs, lai arri sawu meefu warretu
isglahbe. Bet schi tschuhfka bija gudrata us wiltu, ne kâ es, un fazzija: Mithais
mahjitajs, kas tad jums jalka, ka winna sawu dwehfeldi saudehs? Un tâ kahr dina-
tajs ar wiffaderm gudreem wahrdeem man wezju gribbeja pahrrunnah, lai es sawu
meitu isglahbtu no nahwes, un winna naggeem nodohru.

Un-raug', ta fauna kahr dinataja wahrdi mannim saldaki bij, ne kâ meddus, un es
atbildeju: Zeenigais pils-kungs, es to gan mannai meitina teikru, bet man irr kauns
winnai preefch azzim nahkt ar tahdeem wahrdeem. Pils-kungs atbildeja: Ru tad raksteet,
schè itt blakka un papihrs un spalwa.

Tâ kâ Sewa no ta kohka augteem nehme un ehde, tâ arridsan es achmu un ehdu
un dewu arri sawai meitina, lai to arri ehstu. Es winnai rakstiju wiffus wahrdu,
fo pils-kungs bij runnajs, bet latiniskâ wallodâ, tapehs, ka man kauns bij, wahziffi
rakstih. Beidsiht es no Deewa puffes winnu luhdsu, lai ne saudejoh dshwibu sew paschai
un arri mannim, bet lai darroht pils-kungam pa prahtam. Wannas azzis ne tilke
atwehrtas, un es ne nomanniju, ka appafsch scheem meddus-wahrdeem tihra schults bija.
Pils-kungam pahrtulkoju wiffu to gramatu; ittin kâ peedsebris zilweks ne apdohmadams,
kâhdu grehku mannai meitina eeteizu. Pils-kungs mihligi manni noglaudija, un aizna-
ja fullaini, pawehledams, lai us scho paschu brihdi gramatu mannai Marinai noneffoht;
un blakku un papihri un spalwu lihds dewe, lai Marina tuhliht gramatu atraktoht.

Nu pils-kungs sahje it mihligi ar mannim runnatees. Winsch usteize manni un
mannu behrnu, un man pasneedse pa starpahm sawu leelu kruhfi, lai dferroht no winna sal-
da wihna. Winsch arri pats peegahje pee flappa, un mannim pasneedse balu maifi, fazzi-
dams, ka nu man labbi buhschoht, un iddeenas tâ dshwofchoht. Vesh kâhdu pussitundi ful-
lainis ar gramatu pahrnahje; es lassiju, un nu mannas azzis tilke ardarritas, es arsinnu,
kas labs un kas fauns. Ja mannim kâhdas wihga-kohka lappas buhtu bijuschas, es kaune-
damees tahs preefch sawahm azzim buhtu turrejis; bet nu sawas azzis ar rohkahm aplah-
dams, es gausch noraudajohs. Pils-kungs palikke dufmigs, un lammadams breshje, lai
salkoht, fo winna rakstijust. Es winnam pahrtulkoju wiffu gramatu no latiniskas wallo-
das tâ, kâ to arri schè gribbu norakstih pahrtulkoju. Bet tee wahrdi, fo Marina man rak-
stija, tahdi bija:

Jesus wahrda. Amen.

Wans nelaimigs tehws! Es riht, sawu sahrtu flattidamees, ne nobahleschu wairak,
neds arri mans sahrtis wairak kaunefees, manni ukenidams, ne kâ es esmu kaunejufees
un nobahlejusi, juhfu gramatu lassidama. Ko man buhs teikt? Woi tad sahtans

mannu deewabijigü tehwu, paschu Deewa kalpu, tà peekrahpis, ka tas arri irr peefitees pee manneem prettineekeem? Woi tad juhs ne redseet, ka tahdâ dshwofchanâ irr nahwe, un tahdâ nahwe irr dshwiba? So kad schebligais Deews jitteem grehkus peede-we, tad to tapeh; darrija, ka scheem winnu grehki schehl palikke, un apnehmahs, ka ne buhschoht wairs grehkoht. Bet »ja mehs tihschi grehkojam, peh; to, ka mehs tahs pateesibas atsihschanu effam dabbujuschi, tad wairs ne atleef ne kahds uppuris par teem grehkeem, bet breefmiga sohdbas gaidischanu, un ugguns karstums, kas tohs prettineekus norihs.« (Ebr. 10, 26. 27.) Kâ tas fwehtais Deews tahdu grehku warretu peedoht? Mans nelaimigs tehws! atgahdajetees, ko juhs mannim stahstijuschi no teem fwehteem affins-leezineekeem un no ta Kunga fwehtrahm jumprawahm, kas labbak nahwi zeete, ne kâ tahdâs grehkâs buhtu dewufchees. Scheem es gritbu klaufiht, un mans Kungs Jesus Kristus — tà es zerrefu — man nabbadfinal to muhschigu krohni dohs, lai gan winnu esmu aisleegufi, fazzidama, ka es wainiga effoht, kur tomehr ne esmu wainiga. Drohschinajees, midkâis tehriht, un luhds pahr mannim pee pascha Deewa, bet ne wifs pee wella. Es arri, warr buht, drihs pahr tewi Deewu luhgschu pascha Deewa waiga preekschâ.

Maria Schweidler,
fawâ zeetunâ.

Kad pils-kungs schohs wahrduhs bij dsirdejis, tad fweede to kruhsli pee semmes, kas winnam rohka bij, ka tas gabbalu gabbalâs saplihsfe. un brehze: »Tâ nolahdeta raggane, es bendam pawehleschu, ku buhs winnu spaidiht pilnu stundi!« — Winsch fawâs leelâs dusmâs wehl daudsrunnaja, ko esmu peemirfis. Kad tahs dusmas bij pahrgahjuschas, winsch atkal labbi ar mannim runnaja, un fazzija: Winna irr nejehgâ meita; no-eijeet juhs paschi pee winnas; warr buht, winna jums klaufihe, few paschal un jums par labbu. Mans sullainis juhs tur noweddihis, un ja tas mulkis qribbehs klaufitees, ko juhs runnajeet, tad schaujeet winnam plikkî garr aushi, — wdi juhs dsirdeet, mahzirajs! Eijeet tuhliht un atsakkeet man drihs, ko winna jums teikufi. Sullainis manni nowedde pagrabbâ, kur ne tik gaismas bij, ka fawâs rohkas preekschâ azzim warreja redseht. Manna meitina sehdeja us gultas un raudaja. Kad tà winnu atraddu, es pee winnas kruhtim peeleezohs un gauschi sahku raudaht. Was atjehdsees, es winnai noluhdschahs, ka tahdu grahmatu biju rakitijis; bet no ta, ko pils-kungs mannim bij runnais, es winnai ne ko ne stahstiju. — Ne zik ilgi, tad jau arri pils-kunga balsi dsirdejam kleeedsoht: »ko juhs tik ilgi darreet? Woi juhs man tuhliht nahkseet us augschu!« — Sullainis arri klahr bij ar atsehghahm; un fawu meittnu nobutschojis, man jau bij johahp us augschu. Istabâ pils-kungs manni praffija, woi mannai meitinaî nu zits prahts; bet es fazziju: manna meitina stahw us fawu pirmu prahtu, un ne gribb klaufiht juhfu wahrdeem. — Tad winnam tik breefmigas dusmas usnahze, ka manni geuhde un fitte, un leelâ brehkschanâ brehze: Ka tewi wels atreaut, nolahdehts suns! Es gribbeju aiseet, bet winsch manni atkal rahwe atpakkat un fazzija: Ja tu kahdu pufswahrdinu is-teikfi no wiffa, ko mehs runnajuhschi, tad es pateefi tewi arri likschu fadedsinahr, wezzais elles-spohkis! Es winnam atbildeju: Ja tas jau riht warretu buht lihdar mannu meitina, tad man leelâ preeks buhtu pahr to. Winsch aifweede durwis un ne fazzija ne neeka. Es dohmaju: Sweed' kâ gribbedams, gan taifnais Deews fawâs debbes-durwis arri fawâ laikâ tawâ preekschâ aistoifis un tewi ne eelaidihis.

(Istas noballas us preekschu.)